

➤ **REGIO**

In deze aanvraag werken we vanuit het perspectief van Arnhem en zoomen we in op Arnhem-Oost, waarbij we gericht de verbinding maken met omliggende gemeenten zoals Rheden (specifiek Velp) en Renkum. Deze verbinding loopt langs twee lijnen: bewoners van Arnhem-Oost werken of volgen onderwijs in deze gemeenten, en er zijn vergelijkbare uitdagingen in bepaalde delen van deze gemeenten. Arnhem-Oost kan daarnaast dienen als locatie om interventies te ontwikkelen en op te schalen naar de rest van Arnhem en/of de bredere regio.

Arnhem is een van de meest gesegregeerde steden van Nederland, met een steeds groeiende kloof tussen de wijken in Arnhem-Oost en de rest van de stad. Hoewel dit soort verschillen in veel steden voorkomt, is de ongelijkheid in Arnhem – na Rotterdam, Den Haag en Amsterdam – bijzonder groot, met aanzienlijke verschillen in welvaart, opleidingsniveau en arbeidsdeelname. Met 167.630 inwoners is Arnhem in grootte de 13e gemeente van Nederland en heeft het te maken met grootstedelijke problemen, die vooral zichtbaar zijn in Arnhem-Oost. In deze wijken stapelen opgaven zoals armoede, werkloosheid, onderwijsachterstanden, criminaliteit en gezondheidsproblemen zich op.

Arnhem-Oost beslaat een derde van de stad (32,7%) en omvat de wijken Presikhaaf, Malburgen, Geitenkamp, Het Arnhemse Broek en Klarendal. In sommige delen kampt bijna 1 op de 5 inwoners met werkloosheid, en Arnhem heeft het op twee na hoogste percentage niet-werkende werkzoekenden van Nederland. Bovendien groeit in bepaalde wijken bijna 1 op de 3 kinderen op in een bijstandsgezin, en heeft 1 op de 5 huishoudens te maken met problematische schulden. Deze economische kwetsbaarheid heeft ook impact op gezondheid; bewoners in Arnhem-Oost leven gemiddeld 4,5 jaar korter dan het landelijk gemiddelde en hebben vaker last van psychische klachten zoals angst en depressie.

Ondanks deze uitdagingen heeft Arnhem-Oost veel potentieel. Het Nationaal Programma Arnhem-Oost (NPAO) is opgezet om de leefomstandigheden in deze wijken structureel te verbeteren. Dit programma combineert fysieke en sociale interventies en streeft naar meer bestaanszekerheid, leefbaarheid en veiligheid, met duurzame oplossingen voor werk, onderwijs, gezondheid en wonen. De aanpak richt zich niet alleen op het verhelpen van symptomen, maar vooral op het wegnemen van de onderliggende oorzaken. Met meer dan negentig partners, waaronder woningcorporaties, scholen, zorginstellingen, sociaal werkbedrijven, lokale ondernemers, kennisinstituten en bewonersorganisaties, worden intensiveringen en doorbraken gezocht om daadwerkelijk verschil te maken.

Het programma zet in op een generatielange aanpak (tenminste 18 jaar), met als doel dat de kinderen van nu opgroeien in betere omstandigheden en als volwassenen een kansrijk perspectief hebben. Deze aanpak houdt rekening met de huidige uitdagingen waar gezinnen mee worstelen en werkt volgens het principe van 'denkend en lerend doen': bestaande kennis wordt toegepast en nieuwe kennis ontwikkeld en gedeeld. Ook worden omliggende gemeenten, zoals Rheden, betrokken, aangezien jongeren uit Arnhem-Oost bijvoorbeeld in Velp naar school gaan.

Er wordt ook een belangrijke verbinding gelegd met de ontwikkeling van het NOVEX-gebied: Rijnpark, een ambitieuze gebiedsontwikkeling waarbij een verouderd industrie- en rangeerterrein in het hart van Arnhem-Oost wordt omgevormd tot een levendige woonwijk met ruimte voor bedrijven en veel groen. Op loopafstand van het centrum en nabij de Veluwe zal deze nieuwe wijk 7.000 woningen en 5.000 banen bieden, wat een belangrijke stap betekent voor Arnhem-Oost.

Rijnpark biedt diverse sociale en fysieke verbindingen die essentieel zijn om de kloof tussen de Arnhemse wijken te verkleinen. Deze nieuw te ontwikkelen wijk, gelegen in het hart van Arnhem-Oost, verbindt Malburgen, Presikhaaf en Het Arnhemse Broek. Door de strategische ligging ontstaat een directe verbinding tussen woongebieden en belangrijke kennisinstellingen zoals de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) in Arnhem, en Van Hall Larenstein en Yuverta in Velp. Dit zorgt niet alleen voor een grotere zichtbaarheid van deze instellingen, maar biedt ook jongeren uit de omliggende wijken meer mogelijkheden om in contact te komen met onderwijs en werkgelegenheid.

Daarnaast wordt onderzocht hoe bestaande voorzieningen in Arnhem-Oost, zoals scholen, sportaccommodaties en zorgcentra, kunnen worden versterkt. Het doel is inefficiënties en overlap te voorkomen bij de ontwikkeling van nieuwe voorzieningen, waardoor de sociale cohesie in de wijk toeneemt. Dit wordt bereikt door middel van sociaal-participatieve programma's en fysieke interventies zoals parken en ontmoetingsplekken, die ontmoeting en verbinding

stimuleren. Zo krijgen zowel nieuwe als bestaande bewoners een sterker gevoel van saamhorigheid en gemeenschapszin.

Rijnpark biedt tevens een nieuw woonperspectief voor bewoners van Arnhem-Oost die zich sociaal en economisch ontwikkelen en op zoek zijn naar een woonomgeving die aansluit bij hun veranderende behoeften. Met 7.000 geplande woningen creëert Rijnpark een unieke kans voor inwoners die in de 'sociale lift' zitten en graag in hun vertrouwde omgeving willen blijven. Bestaande bewoners van Arnhem-Oost krijgen voorrang bij de toewijzing van deze woningen, zodat het sociale kapitaal behouden blijft en de samenhang in de wijk versterkt wordt.

Tot slot de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board en de provincie Gelderland hebben ook een aanvraag voor de Regio Deal ingediend. Deze aanvraag bouwt voort op het financiële en organisatorische fundament van de Regio Deal "Gezonde Groene Groei". Gezien de focus op Arnhem-Oost en samenwerking met de omliggende gemeenten hebben wij gekozen voor een afzonderlijke aanvraag die inhoudelijk, organisatorisch en financieel beter aansluit bij het Nationaal Programma Arnhem-Oost. Dit sluit niet uit dat regionale activiteiten op het gebied van gezond leven, toekomstbestendig wonen, energietransitie en circulaire projecten ook in Arnhem-Oost effect hebben. Waar samenwerking meerwaarde biedt, wordt deze versterkt. Bovendien biedt de samenwerking binnen de Groene Metropoolregio kansen om succesvolle initiatieven vanuit Arnhem-Oost op te schalen naar de regio en de gezamenlijke inzet van kennis en middelen te optimaliseren.

Met deze integrale aanpak en de extra steun vanuit de Regio Deal wordt gestreefd naar structurele, duurzame verbeteringen die de toekomst van Arnhem-Oost ten goede komen.

➤ **Arnhem-Oost in cijfers**

Arnhem-Oost telt 54.745 inwoners, goed voor 32,7% van het totale aantal inwoners van Arnhem. De wijken variëren van het historische Geitenkamp tot de voormalig nieuwbouwwijk Malburgen. Sociale dynamiek verschilt sterk: van een hechte "ons kent ons"-gemeenschap tot anonieme hoogbouw. Bevolkingssamenstelling loopt uiteen van vrijwel volledig autochtone wijken, zoals Geitenkamp, tot wijken als Presikhaaf en Malburgen met diverse culturele achtergronden.

Werk en inkomen: In Arnhem leeft 8,1% in armoede, tegenover 5,7% landelijk. Malburgen-Oost kent met 22,4% de hoogste armoede in Nederland. In wijken van het Nationaal Programma Arnhem-Oost (NPAO) leeft 2-3 keer zoveel onder het sociaal minimum als het landelijk gemiddelde van 6,4%. Ruim 10% van de Arnhemse kinderen groeit op in een bijstandsgezin, oplopend tot één op de drie in Presikhaaf-West en Malburgen-Oost. Verder kampt 20% van de huishoudens in Arnhem-Oost met problematische schulden, fors boven het landelijk gemiddelde van 8,8%. Arnhem heeft een werkloosheid van 9,4%, met bijna één op de vijf werkzoekenden in Malburgen-Oost en Presikhaaf-West.

Onderwijs: In Arnhem krijgt 26% van de leerlingen een lager schooladvies dan passend, onder het landelijke gemiddelde van 31%. In Malburgen-Oost (Zuid) ligt dit echter op 47%. Het risico op onderwijsachterstand is in Arnhem-Oost drie keer zo hoog als het landelijke gemiddelde van 15%, met 45% in Malburgen-Oost (Zuid) en 43% in Presikhaaf-West. Arnhem heeft na Den Haag, Rotterdam en Helmond de hoogste onderwijssegregatie (index 0,59). Laagopgeleiden vormen 26% van de bevolking, oplopend tot 46% in Malburgen-Oost en 45% in Geitenkamp. Verder heeft 13% van de Arnhemse jongeren geen startkwalificatie; dit is 22% in Malburgen-Oost en 26% in Geitenkamp.

Gezondheid: In NPAO-wijken is de levensverwachting 73,85 jaar, bijna 5 jaar onder het landelijke gemiddelde. Hoewel 77% van de Arnhemmers hun gezondheid als goed ervaart, ligt dit lager in NPAO-wijken. Het risico op angst of depressie is in wijken zoals Arnhemse Broek, Presikhaaf-West en Malburgen-Oost (Zuid) bijna dubbel zo hoog als het landelijk gemiddelde van één op de vijf inwoners, wat de noodzaak voor verbetering benadrukt.

Veiligheid: Arnhem behoort tot de top-5 gemeenten met de meeste verdachten per 1.000 inwoners: Arnhemse Broek heeft er 24, Geitenkamp 21 en Malburgen-Oost (Noord) 18. Slechts 30-35% van de bewoners in NPAO-wijken voelt zich veilig, vergeleken met 25% stedelijk en 15% landelijk. Jongerencriminaliteit is hoog in Malburgen-Oost (22%) en Geitenkamp (20%). Inbraakpercentages liggen op 5% in Malburgen-Oost (Zuid) en 4,8% in Arnhemse Broek, versus 1,2% in welvarende wijken.

Huishoudens en wonen: In Arnhem-Oost groeit bijna de helft van de kinderen op in een eenoudergezin, vaak met lagere inkomens en financiële stress. De WOZ-waarde van woningen varieert sterk: het gemiddelde in Arnhem is €323.000, maar in Malburgen-Oost (Zuid) en Presikhaaf-Oost gemiddeld €235.000, tegenover €600.000 in Burgemeesterswijk en Schaarsbergen.

➤ Nationaal Programma Arnhem Oost

Het Nationaal Programma Arnhem-Oost richt zich op het versterken van de driehoek tussen kind (jongere), gezin (huishouden) en buurt, met als doel de ontwikkeling van deze wijken op een duurzame en inclusieve manier te bevorderen. De aanpak is gestructureerd rond drie centrale thema's die elkaar versterken:

1. **Opvoeden en Opgroeien:** Deze lijn richt zich op het bevorderen van een kansrijke en inclusieve ontwikkeling voor ieder kind en iedere jongere. Er wordt geïnvesteerd in de opvoeding en het onderwijs van kinderen, met speciale aandacht voor hun sociaal-emotionele groei en veerkracht. Het doel is om te zorgen dat alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, optimale ontwikkelingskansen krijgen.
2. **Werk en Inkomen:** Hier staat bestaanszekerheid voor elk gezin en huishouden centraal. Het programma erkent dat stabiel werk en inkomen cruciaal zijn voor het welzijn van gezinnen. Daarom worden er maatregelen genomen om de financiële zelfredzaamheid van bewoners te versterken, bijvoorbeeld door het bieden van ondersteuning bij schuldenproblematiek en het bevorderen van toegang tot werkgelegenheid. Extra aandacht gaat uit naar het verbeteren van de sociale relaties en het opbouwen van netwerken, aangezien deze factoren essentieel zijn om onzekerheden beter het hoofd te kunnen bieden.
3. **Wonen en Leven:** Dit thema richt zich op het verbeteren van de woonomstandigheden en de leefbaarheid in de wijken. Het streven is om betaalbare, duurzame woningen te creëren en bewoners een veilige, gezonde leefomgeving te bieden. Hierbij wordt gekeken naar zowel de fysieke inrichting van de wijken als naar sociale cohesie en veiligheid.

Binnen elk van deze thema's zijn concrete activiteiten en doelstellingen geformuleerd om de wijken in Arnhem-Oost verder te laten bloeien en groeien. Hierbij is er steeds een balans tussen preventieve, proactieve en curatieve maatregelen. De aandacht voor veiligheid, leefbaarheid en gezondheid loopt als een rode draad door het programma heen.

Een belangrijk aandachtspunt binnen het programma is het versterken van de bestaanszekerheid van bewoners. Onderzoek laat zien dat bestaansonzekerheid niet alleen leidt tot financiële stress, maar ook aanzienlijke gevolgen heeft voor de fysieke en mentale gezondheid van mensen¹. De aanpak richt zich daarom op het structureel verbeteren van de basisbehoeften van mensen, zodat zij beter in staat zijn om voor zichzelf en hun omgeving te zorgen².

Zo wordt de verbinding tussen werk, inkomen, gezondheid en sociale relaties gezien als een cruciaal onderdeel van het bredere doel: het creëren van een veerkrachtige, inclusieve en gezonde gemeenschap in Arnhem-Oost.

➤ Intensiveren en door ontwikkelen in de Regio deal

Het Nationaal Programma Arnhem Oost (NPAO) werkt al gericht aan het verbeteren van de bestaanszekerheid van bewoners en het versterken van leefbaarheid en veiligheid in vijf Arnhemse wijken. Met deze Regio Deal willen we de bestaande aanpak in de NPAO-wijken verdiepen, verbreden en versterken. Daarbij werken we nauw samen met omliggende gemeenten zoals Rheden, Westervoort, Zevenaar en Renkum, die geografisch grenzen aan Arnhem-Oost. Een aanzienlijk deel van de bewoners van Arnhem-Oost volgt onderwijs of heeft werk in deze omliggende gemeenten; bovendien kampen deze gemeenten op kleinere schaal met vergelijkbare uitdagingen als Arnhem-Oost.

Onze focus ligt op belangrijke thema's als **educatie, gezondheid, werkgelegenheid, energiearmoede, wijk economie** en **leefbaarheid**. Dankzij de extra middelen uit de Regio Deal kunnen we onze inspanningen op deze gebieden intensiveren en verder ontwikkelen. Deze ambities zijn vastgelegd in een gebiedsplan en uitgewerkt in een uitvoeringsplan met concrete maatregelen die gericht zijn op realisatie. Door de Regio Deal krijgen we de ruimte om deze maatregelen uit te breiden en te verdiepen, en biedt de deal ons ook mogelijkheden voor nieuwe acties en initiatieven om de leefkwaliteit in Arnhem-Oost en de omliggende regio duurzaam te versterken.

¹ Goijaerts, J., Vonk, R., & S Jongers, T. (2022). De realiteit van overleven: Inzichten uit vijftien levensverhalen over bestaansonzekerheid, gezondheid en de verzorgingsstaat. *TSG: Tijdschrift Voor Gezondheidswetenschappen*, 100(1).

² Streur-Kranenburg, M. (2023). Sociale verbinding. In *Leefstijl geneeskunde in de praktijk: Praktische handleiding voor de zorgprofessional* (pp. 135-141). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

AANPAK A) Educatie, B) Gezondheid en Leefbaarheid en C) Werk, Energiearmoede en Wijk economie:

A. Educatie:

- *Oprichting van een academie in Arnhem-Oost*

Doel: De academie in Arnhem-Oost wordt opgericht om jongeren, bewoners en professionals in de wijk te ondersteunen bij hun persoonlijke groei, burgerschap, loopbaanontwikkeling en het ontwikkelen van vaardigheden. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet in het versterken van de gemeenschap en het vergroten van kansen voor alle inwoners.

Doelgroep: De primaire doelgroep bestaat uit jongeren in Arnhem-Oost die zich willen ontwikkelen, maar belemmerd worden door het ontbreken van kansen, netwerken of diploma's. Daarnaast omvat de doelgroep jongeren met diploma's die, door gebrek aan professionele netwerken, moeilijk aan werk komen. Ook richt de academie zich op professionals die werkzaam zijn in de wijk en baat hebben bij verdere scholing en vaardighedenontwikkeling om hun werk beter te kunnen uitvoeren en de bewoners optimaal te kunnen ondersteunen.

Samenwerkende partijen: De academie zal tot stand komen door samenwerking tussen het Nationaal Programma Arnhem-Oost (NPAO), het lokale bedrijfsleven en verschillende landelijke en lokale organisaties. Bedrijven, sportbonden (zoals NOC*NSF en KNVB) en onderwijsinstellingen dragen bij aan de beurzen en opleidingsmogelijkheden. Deze gedeelde verantwoordelijkheid zorgt voor een breed draagvlak en voor structurele ondersteuning van de academie.

Gewenst resultaat: De academie biedt jongeren in Arnhem-Oost extra kansen om zich te ontwikkelen, ondersteund door het NPAO en lokale bedrijven. Zo kunnen ze deelnemen aan studiereizen, speciale opleidingen, cursussen en coaching, die hun vaardigheden en carrièremogelijkheden versterken. Voor professionals is er de leergang Arnhem-Oost, gericht op training en bijscholing, zodat ze beter zijn voorbereid op het werk in de wijk. Dit vergroot de zelfredzaamheid en inzetbaarheid van jongeren en professionals, voorkomt braindrain en versterkt Arnhem-Oost duurzaam.

Borging: De academie zorgt voor een gezamenlijke inzet voor de ontwikkeling van Arnhem-Oost, waarbij jongeren en professionals structurele steun en doorlopende ontwikkelmogelijkheden krijgen van het NPAO, lokale bedrijven en andere betrokkenen. Dit biedt duurzame groei en een blijvende positieve impact op de wijk en haar bewoners.

- *Ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren in Arnhem-Oost en Velp*

Doel: Deze samenwerking breidt de aanpak uit naar scholen in Velp om een stimulerende omgeving te creëren die de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren in de hele regio ondersteunt, waaronder kinderen uit Arnhem-Oost. Omdat 60% van de ontwikkeling buiten school plaatsvindt, en voor velen zonder aanvullend aanbod weinig mogelijkheden zijn, is het belangrijk te investeren in programma's zoals extra rekenen, taal, cultuureducatie en sport. Ook fysieke aanpassingen, zoals verbeterde schoolpleinen, zijn nodig om deze brede ontwikkeling mogelijk te maken.

Doelgroep: De doelgroep bestaat uit kinderen en jongeren uit Arnhem-Oost die onderwijs volgen in omliggende gebieden, zoals Velp (gemeente Rheden), en tevens uit kinderen en jongeren uit deze omliggende gemeenten. Om hen optimaal te ondersteunen in hun brede ontwikkeling, is nauwe samenwerking tussen de gemeenten Arnhem en Rheden en de scholen in de regio onmisbaar.

Samenwerkende partijen: De gemeenten Arnhem en Rheden werken samen met scholen in Arnhem-Oost en Velp aan een geïntegreerde aanpak, waarbij wordt voortgebouwd op het huidige aanbod in Arnhem-Oost met als doel dit uit te breiden naar de omliggende gemeenten. Deze uitbreiding wordt ondersteund door de Regio Deal, die extra middelen biedt om de benodigde fysieke aanpassingen en uitbreiding van programma's mogelijk te maken.

Gewenst resultaat: De samenwerking beoogt de onderwijsvoorzieningen in Arnhem-Oost en omliggende gemeenten te versterken door scholen meer faciliteiten en gerichte programma's aan te bieden. Dit maakt brede programma's mogelijk en biedt kinderen en jongeren meer kansen voor persoonlijke en talentontwikkeling. Daarnaast wordt gewerkt aan een vernieuwende benadering van onderwijshuisvesting, waarbij scholen in de toekomst beschikken over voldoende binnen- en buitenruimte voor een veilige en stimulerende leeromgeving. Dankzij de steun vanuit de Regio Deal kan deze verbreding gerealiseerd worden, zodat ook scholen buiten Arnhem-Oost, zoals in Velp, een optimale bijdrage leveren aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren in de regio.

Borging: De Regio Deal en de integrale aanpak zorgen ervoor dat scholen in Arnhem-Oost en omliggende gemeenten duurzame, toekomstgerichte programma's en voorzieningen kunnen realiseren. Door samenwerking en investeringen in faciliteiten wordt de brede ontwikkeling van jongeren structureel ondersteund, wat de regionale

infrastructuur en toekomstkansen versterkt. Op termijn kan deze aanpak deel worden van het reguliere onderwijsaanbod

- Muziekonderwijs Arnhem-Oost

Doel: Deze interventie maakt muziekonderwijs toegankelijk voor kinderen en jongeren in Arnhem-Oost die normaal gesproken minder snel met muziek(onderwijs) in aanraking zouden komen. Muziekonderwijs draagt niet alleen bij aan talentontwikkeling, maar biedt ook belangrijke sociale en cognitieve voordelen zoals het leren van vaardigheden, het ontwikkelen van taal en communicatie, en het stimuleren van creativiteit en zelfvertrouwen. Daarnaast zorgt het ook voor samenhang en betrokkenheid in de gemeenschap.

Doelgroep: De focus ligt op kinderen en jongeren in Arnhem-Oost, met speciale aandacht voor hen die vanwege hun thuissituatie weinig mogelijkheden hebben voor dit soort activiteiten. Door muzikles aan te bieden op laagdrempelige locaties in de buurt, zorgen we ervoor dat alle kinderen, ongeacht achtergrond, de kans krijgen hun (muzikale) talenten te ontdekken.

Samenwerkende partijen: We werken samen met muziekdocenten die zowel de taal van de ouders als die van de kinderen spreken, wat zorgt voor een vertrouwde en toegankelijke leeromgeving. Interessante voorbeelden zoals dans- en muziekschool El Ele in Arnhem-Oost en initiatieven elders in het land dienen als basis voor onze aanpak. Buurthuizen en ontmoetingsplekken bieden de fysieke ruimte, terwijl culturele instellingen en muziekorganisaties deskundige begeleiding en materiaal verzorgen.

Gewenst resultaat: Met deze interventie bereiken we dat kinderen en jongeren in Arnhem-Oost hun talenten ontdekken, nieuwe vaardigheden leren en hun zelfvertrouwen vergroten. Dit muziekonderwijs stimuleert niet alleen hun muzikale ontwikkeling, maar draagt ook bij aan hun taalvaardigheid en sociale vaardigheden. Op de lange termijn willen we een toename zien in het aantal kinderen en jongeren dat actief deelneemt aan muziek- en cultuureducatie in Arnhem-Oost.

Borging: We waarborgen continuïteit van muziekonderwijs in de wijken via een sterk netwerk en structurele middelen. Buurthuizen fungeren als vaste leslocaties, ondersteund door lokale cultuurpartners en de gemeente, zodat muziekonderwijs in Arnhem-Oost stevig verankerd is en steeds meer jongeren bereikt.

B. Gezondheid en Leefbaarheid:

- Gezonde Leefstijl Arnhem-Oost

Doel: Het doel van de interventie Gezonde Leefstijl Arnhem-Oost is om de gezondheid van bewoners in Arnhem-Oost te verbeteren door hen te stimuleren tot gezondere eetgewoontes, een actiever beweegpatroon en het versterken van vaardigheden om om te gaan met factoren die een gezonde leefstijl beïnvloeden. Gezien de zorgwekkende gezondheidscijfers in Arnhem-Oost is een extra inspanning bovenop het bestaande aanbod noodzakelijk om deze doelgroep effectief te bereiken en te ondersteunen. We putten hiervoor uit bestaande interventies die effectief zijn gebleken, zoals de gecombineerde leefstijlinterventies en interventies die bekend zijn bij loketgezondleven.nl³.

Doelgroep: Deze interventie richt zich specifiek op bewonersgroepen die tot nu toe nauwelijks bereikt worden door het huidige aanbod, waaronder alleenstaande moeders die in hun dagelijks leven vaak veel druk ervaren en daardoor moeite hebben om gezonde keuzes te maken. Ook patiënten met diabetes type 2 vallen binnen de doelgroep, aangezien deze aandoening vraagt om speciale aandacht voor gezonde leefgewoontes. Verder worden ook andere bewonersgroepen aangesproken die moeite hebben met het integreren van een gezonde leefstijl, bijvoorbeeld door beperkte kennis of toegang tot bestaande gezondheidsprogramma's.

Samenwerkende partijen: De interventie wordt gerealiseerd in samenwerking met diverse lokale partijen om de drempel voor deelname te verlagen en zo een grotere groep te bereiken. Lokale huisartsen en gezondheidscentra vormen een belangrijke schakel door deelnemers actief door te verwijzen naar het programma. Wijk- en buurtcentra stellen ruimtes beschikbaar, waardoor de interventie plaatsvindt in een laagdrempelige en vertrouwde omgeving. Daarnaast werken we samen met sport- en beweegaanbieders in Arnhem-Oost, die aansluitende beweegprogramma's aanbieden waar deelnemers naar doorverwezen kunnen worden. Voedingsdeskundigen en leefstijlcoaches voorzien in voorlichting en begeleiding op het gebied van voeding en leefstijl, zodat deelnemers vaardigheden ontwikkelen om gezondere keuzes te maken.

Gewenst resultaat: De interventie streeft naar een meetbare verbetering in de gezondheid van de doelgroep. Dit

³ Gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) | RIVM. (n.d.). <https://www.rivm.nl/gecombineerde-leefstijlinterventie>

omvat onder andere dat deelnemers bewuster worden van hun eet- en bewegsgewoontes en dat zij weten hoe ze deze kunnen verbeteren. Door de interventie leren zij om te gaan met externe factoren, zoals stress en tijdsgebrek, die een gezonde leefstijl kunnen belemmeren. Deelnemers worden gemotiveerd om meer te bewegen en krijgen toegang tot lokale sport- en beweeginitiatieven, waardoor hun nieuwe leefstijl ook na afloop van de interventie duurzaam wordt ondersteund.

Borging: De interventie wordt geborgd binnen het lokale netwerk van gezondheidszorg en welzijnspartners. Na afloop van het programma worden deelnemers doorverwezen naar bestaande initiatieven en beweegprogramma's in hun buurt om hun opgebouwde beweegpatroon te behouden. Er is ook periodieke nazorg door wijkcoaches, die de voortgang monitoren en deelnemers blijven motiveren. Door deze structurele samenwerking en de blijvende betrokkenheid van lokale partijen wordt een duurzame, positieve impact op de gezondheid van de doelgroepen in Arnhem-Oost gerealiseerd.

- Sportpark De Bakenhof

Doel: De transformatie van Sportpark de Bakenhof heeft als doel het park te ontwikkelen tot een modern, toegankelijk sport- en beweegpark, dat niet alleen leden van sportverenigingen, maar ook scholen, maatschappelijke initiatieven, buurtbewoners en burgerinitiatieven aantrekt. Door multigebruik te faciliteren, draagt het sportpark bij aan de motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen, terwijl het tevens een plek biedt voor ontmoeting en recreatie voor de bredere gemeenschap. De geplande oeververbinding over de Neder-Rijn naar de nieuwe wijk Rijnpark zal bovendien de bereikbaarheid van het park verbeteren voor Arnhem-Noord en Velp.

Doelgroep: De doelgroep omvat kinderen en jongeren uit omliggende wijken, sportverenigingen, scholen, maatschappelijke organisaties en bewoners uit de wijken rondom het sportpark en omliggende gebieden, zoals Huissen (gemeente Lingewaard). Het open sportparkconcept richt zich op het breed toegankelijk maken van sport- en beweegfaciliteiten, wat de betrokkenheid van lokale bewoners en gebruikersgroepen uit de regio vergroot.

Samenwerkende partijen: De transformatie van Sportpark de Bakenhof wordt gerealiseerd door samenwerking tussen de gemeente Arnhem, het Nationaal Programma Arnhem-Oost, Sportbedrijf Arnhem en de sportverenigingen die op het sportpark gevestigd zijn. Deze partijen werken samen aan een open en multifunctioneel sportpark dat ruimte biedt voor vergroening, wateropvang en het beperken van hittestress. De samenwerking tussen deze partners maakt het mogelijk om van het sportpark een geïntegreerde en toekomstbestendige voorziening te maken die aansluit op de behoeften van de gebruikers.

Gewenst resultaat: De beoogde transformatie van Sportpark de Bakenhof resulteert in een multifunctioneel park dat zowel sport en beweging als groenvoorziening en waterbeheer combineert. Het park krijgt een open en toegankelijke inrichting, die de binding met de omliggende wijken versterkt en de bereikbaarheid voor de omliggende gebieden vergroot. Dit open sportpark biedt ruimte voor een breed scala aan activiteiten, van georganiseerde sport en schoolsport tot recreatief bewegen en sociale ontmoetingen. Daarnaast zorgt de parkachtige structuur voor een uitnodigende omgeving die bijdraagt aan een gezonde leefstijl en een aantrekkelijke uitstraling van de wijk Malburgen Oost-Noord.

Borging: Door de samenwerking tussen de gemeente Arnhem, Sportbedrijf Arnhem, het Nationaal Programma Arnhem-Oost en lokale sportverenigingen, wordt de transformatie van Sportpark de Bakenhof geborgd op zowel lokaal als regionaal niveau. De multifunctionele invulling en de verbeterde verbinding met omliggende wijken en gemeenten waarborgen dat het sportpark een blijvende waarde heeft voor de gemeenschap. Het open sportpark zal de betrokkenheid van bewoners vergroten en bijdragen aan duurzame stedelijke ontwikkeling door het combineren van sport, groen en waterbeheer, wat de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de wijk structureel verbetert. Deze eenmalige investeringen vergroten de veiligheid en leefbaarheid, waardoor bewoners zich welkom voelen en het gebruik toeneemt; via structurele middelen en de betrokkenheid van diverse partijen wordt voor duurzaam beheer en blijvende impact gezorgd.

- Openbare ruimte Olympuskwartier – Fase 2b en 3

Doel: Het doel van de herinrichting van het Olympusterrein is om de sterk versteende openbare ruimte te transformeren tot een veilige, groene en stimulerende omgeving die uitnodigt tot beweging, ontmoeting en een gezonde leefstijl. Als regionale trekpleister met voorzieningen zoals zwembad De Grote Koppel, een skihal, klimhal en schermcentrum, verdient het Olympusterrein een inrichting die aansluit bij het intensieve gebruik en een representatieve uitstraling biedt. Door deze herinrichting wordt ook de overlast door drugsdealers en straatraces teruggedrongen, wat bijdraagt aan een veiligere omgeving voor bezoekers en omwonenden.

Doelgroep: De doelgroep bestaat uit bezoekers van het Olympusterrein, waaronder sportliefhebbers en recreanten uit de regio die gebruikmaken van de faciliteiten, en de bewoners van de aangrenzende wijken Malburgen en Kronenburg.

Samenwerkende partijen: De herinrichting van het Olympusterrein wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met alle partijen die actief zijn op het terrein, waaronder de exploitanten van zwembad De Grote Koppel, de skihal, klimhal en schermcentrum. Het ontwerp van de openbare ruimte is in samenspraak met deze partijen ontwikkeld, waardoor het plan goed aansluit bij de behoeften en wensen van alle betrokkenen. De eerste twee fases van de herinrichting worden gefinancierd vanuit de grondexploitatie van een naastgelegen appartementen- en bedrijfscomplex. Voor de verdere afronding van het terrein is aanvullende financiering nodig.

Gewenst resultaat: De herinrichting moet resulteren in een aantrekkelijke, groene openbare ruimte die beweging in de buitenlucht bevordert en als ontmoetingsplek dient. De openbare ruimte wordt veiliger en toegankelijker, wat bijdraagt aan een positief imago van het Olympusterrein als sport- en recreatiegebied. Daarnaast zorgt de groene inrichting voor een prettige leefomgeving die bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van de bezoekers⁴. De aanpak draagt ook bij aan het terugdringen van ongewenst gedrag, zoals drugsdealen en straatraces, waardoor de leefbaarheid van het terrein en de omliggende wijken verder verbetert.

Borging: De herinrichting van het Olympusterrein wordt geborgd door de betrokkenheid van de exploitanten van de aanwezige sport- en recreatievoorzieningen en door samenwerking met de ontwikkelaars van het naastgelegen appartementen- en bedrijfscomplex. De nieuwe inrichting zal bijdragen aan een duurzame en toekomstbestendige ontwikkeling van het Olympusterrein als een levendig en gezond sport- en recreatiegebied. Deze eenmalige investeringen vergroten de veiligheid en leefbaarheid, waardoor bewoners zich welkom voelen en het gebruik toeneemt; via structurele middelen en de betrokkenheid van diverse partijen wordt voor duurzaam beheer en blijvende impact gezorgd.

- Park Beek op de Paasberg

Doel: Het doel van de herontwikkeling van het Beekdal is om dit gebied te transformeren tot een toegankelijk en groen (sport)park dat bijdraagt aan de leefkwaliteit en recreatiemogelijkheden van de omliggende wijken, zoals Geitenkamp en Paasberg. Het huidige Beekdal is sterk versnipperd en afgesloten door hekken, waardoor het eerder een barrière vormt dan een verbinding tussen de wijken. De nieuwe inrichting richt zich op het creëren van een uitnodigende, veilige en gezonde leefomgeving die groen en recreatie combineert, terwijl het ook bijdraagt aan het oplossen van wateroverlast in het kader van klimaatadaptatie. Versterken verenigingsleven, plus veel kinderen sporten hier.

Doelgroep: De doelgroep omvat de bewoners van Geitenkamp en Paasberg, die momenteel beperkt toegang hebben tot groene recreatiemogelijkheden in hun directe leefomgeving. Daarnaast zijn de sportverenigingen en scholen in de buurt betrokken, met het oog op het creëren van een duurzaam dubbelgebruik van sportvoorzieningen en een verbeterde toegankelijkheid voor alle buurtbewoners.

Samenwerkende partijen: Dit project wordt gerealiseerd door samenwerking tussen de gemeente Arnhem, Sportbedrijf Arnhem, het Waterschap Rijn en IJssel, initiatiefgroep Beek op de Paasberg, de sportverenigingen en scholen die het Beekdal gebruiken, en de wijkverenigingen in het gebied. Deze partijen werken gezamenlijk aan een herinrichting van het Beekdal waarbij groen, recreatie en klimaatadaptieve maatregelen centraal staan. De benodigde financiering wordt verstrekt door de gemeente Arnhem en het Waterschap Rijn en IJssel.

Gewenst resultaat: De herontwikkeling van het Beekdal zal resulteren in een volwaardig (sport)park dat vrij toegankelijk is en bewoners een veilige en groene omgeving biedt voor recreatie en ontspanning. Door het openen en herstructureren van de sportvelden en het plaatsen van parkpaden ontstaat er een uitnodigende ruimte die Geitenkamp beter verbindt met de omliggende wijken Paasberg en Angerenstein. Verder voorziet het park in multifunctionele klimaatadaptieve oplossingen, zoals waterberging en verkoeling.

Borging: De herinrichting van het Beekdal wordt geborgd door nauwe samenwerking tussen lokale overheden, sportverenigingen, bewonersgroepen en scholen. Deze eenmalige investeringen vergroten de veiligheid en leefbaarheid, waardoor bewoners zich welkom voelen en het gebruik toeneemt; via structurele middelen en de betrokkenheid van diverse partijen wordt voor duurzaam beheer en blijvende impact gezorgd.

C. Werk, Energiearmoede en Wijkeconomie:

⁴ Kruize, H., de Nijs, T., de Ruiter, H., Hoekstra, J., Huitema, M., & Noordzij, M. (2023). *De maatschappelijke waarde van een gezonde en groene leefomgeving: Een verkenning*. RIVM: Utrecht.

- Banenperspectief: werkgelegenheid bieden aan bijstandsgerechtigden met een afstand tot de arbeidsmarkt door de basisbaanaanpak te introduceren

Doel: De basisbaanaanpak, geïnspireerd door de succesvolle werkwijze die sinds 2020 in Groningen wordt toegepast, is gericht op het creëren van werkgelegenheid voor bijstandsgerechtigden die, door diverse belemmeringen, geen reguliere baan kunnen vinden maar wel gemotiveerd zijn om te werken. Door voort te bouwen op de kennis en expertise die in Groningen is opgedaan, waar al veelbelovende resultaten zijn geboekt, wordt deze aanpak ingezet om in Arnhem-Oost maatschappelijke banen te realiseren die bijdragen aan de leefbaarheid in wijken zonder te concurreren met reguliere banen. Het doel is om twintig bijstandsgerechtigden actief aan het werk te helpen en hen een stabiel toekomstperspectief te bieden.

Doelgroep: De doelgroep bestaat uit mensen in de bijstand die door langdurige werkloosheid, leeftijd (meestal 45 jaar en ouder) of een laag opleidingsniveau geen kansen meer hebben op de reguliere arbeidsmarkt. Deze aanpak biedt hen de mogelijkheid om via een basisbaan opnieuw deel te nemen aan het arbeidsproces en een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving.

Samenwerkende partijen: Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met de gemeente Arnhem, arbeidsontwikkelbedrijf Scalabor, Arbeidsmarktregio Gelderland-Midden en een breed netwerk van partners, waaronder sociaal ondernemers, vrijwilligersorganisaties, scholen, woningbouwcorporaties en andere potentiële werkgevers. Door deze samenwerking, in combinatie met de lessen uit Groningen, wordt de basisbaanaanpak in Arnhem zorgvuldig vormgegeven.

Gewenst resultaat: De basisbanen voorzien deelnemers van financiële stabiliteit, structuur, sociale contacten en de mogelijkheid om actief bij te dragen aan de samenleving, wat hun zelfredzaamheid en welzijn versterkt. De begeleiding door werkcoaches en participatiebegeleiders is een essentieel onderdeel van deze aanpak⁵. Uit maatschappelijke kosten-batenanalyses blijkt dat de basisbaan niet alleen maatschappelijke waarde oplevert, maar ook besparingen genereert op zorgkosten, uitkeringen en toeslagen, waardoor het een duurzaam en effectief participatie-instrument is.

Borging: De basisbanen worden ingezet als opstap naar regulier werk, waarbij het streven is dat deelnemers binnen drie jaar doorstromen naar een baan bij partners van de Alliantie Arnhem-Oost of bij betrokken bedrijven in de regio. Door gebruik te maken van intensieve begeleiding en gerichte vaardighedenontwikkeling wordt deelnemers een traject geboden naar duurzame participatie in de arbeidsmarkt. Zo biedt de basisbaan een solide springplank naar langdurige werkgelegenheid buiten de bijstand.

- Aanpak energiearmoede

Doel: Het doel van deze aanpak is om huishoudens in Arnhem, met name in Arnhem-Oost, te ondersteunen bij het verminderen van energiearmoede. In Arnhem leven momenteel 8.000 tot 10.000 huishoudens in energiearmoede, geconcentreerd in de wijken van Arnhem-Oost. De gemeente richt zich op het verlagen van energiekosten voor deze huishoudens door middel van energiebesparende maatregelen en ondersteuning, wat tegelijkertijd bijdraagt aan een duurzamere leefomgeving en sociale cohesie.

Doelgroep: De doelgroep bestaat uit huishoudens in Arnhem met een laag inkomen en/of een woning van lage energiekwaliteit. Deze huishoudens ervaren hoge energiekosten en staan daardoor vaak onder financiële druk. De aanpak richt zich niet alleen op directe energiebesparing, maar ook op het bieden van extra hulp aan huishoudens met meervoudige problematiek, zoals geldzorgen.

Samenwerkende partijen: De belangrijkste samenwerkende partijen zijn de gemeente Arnhem, Stichting Energiebank regio Arnhem, de vier buurtklusbedrijven (BKB's), welzijnsorganisatie Rijnstad, wijkinitiatief de Blauwe Wijkeconomie en de woningcorporaties Volkshuisvesting, Portaal en Vivare. In samenwerking met woningcorporaties en particuliere verhuurders wordt bovendien gewerkt aan een versnelde woningverbetering. De buurtklusbedrijven (BKB's) spelen een belangrijke rol bij het uitvoeren van de maatregelen en dragen bij aan werkgelegenheid, leertrajecten en sociale ondersteuning in de wijk.

Gewenst resultaat: De aanpak omvat een combinatie van energiecoaches en energiebesparende maatregelen. Kleine ingrepen, zoals LED-lampen en radiatorfolie, worden uitgevoerd door energiecoaches, terwijl buurtklussers

⁵ Gietema, S., 't Hooft, S., & Dorenbos, R. (2022). *Aan de slag met experimenten regelluwe bijstand en basisbanen: Werkbare handvatten voor gemeenten*. Platform31: Den Haag. https://www.platform31.nl/wp-content/uploads/2023/01/Rapport_Aan_de_slag_met_experimenten_regelluwe_bijstand_en_basisbanen-1654597914.pdf

zorgen voor grotere maatregelen, zoals tochtgordijnen en cv-optimalisatie. Er is tevens een regeling voor het vervangen van energieslurpend witgoed. Samen zorgen deze maatregelen voor lagere energiekosten en een verhoogd wooncomfort voor de betrokken huishoudens⁶⁷. De BKB's versterken daarnaast de sociale cohesie in de wijk en bieden kansen voor werk en ontwikkeling. Het concept van de BKB's, ontwikkeld in Arnhem, wordt inmiddels ook uitgerold naar andere gemeenten zoals Rheden en Renkum, waarmee de aanpak aan regionale impact wint.

Borging: De gemeente Arnhem werkt actief aan kennisdeling over de aanpak van energiearmoede binnen de regio en zet in op samenwerking met partners, zoals de stichting Energiebank regio Arnhem, om de resultaten te versterken. De financiering van deze maatregelen komt deels uit het Klimaatfonds van de gemeente Arnhem en de SPUK-regeling energiearmoede. Voor de periode 2026-2029 is een vervolgplan opgesteld waarin twee nieuwe BKB's worden opgericht en een wijkgerichte aanpak wordt ingezet om de meest kwetsbare huishoudens te bereiken. Dit vervolg vraagt om aanvullende financiering om de doelstellingen op lange termijn structureel te borgen en meer huishoudens in energiearmoede effectief te ondersteunen.

- Revitalisering Winkelcentrum De Drieslag

Doel: Het doel van de revitalisering van Winkelcentrum De Drieslag is om dit belangrijke voorzieningshart in de Arnhemse wijk Malburgen nieuw leven in te blazen. Het winkelcentrum speelt een cruciale rol als plek waar bewoners dagelijks hun boodschappen doen en elkaar kunnen ontmoeten. Door het aanpakken van de ernstige verloederings, onveiligheid en criminaliteit in het gebied, wordt het winkelcentrum ontwikkeld tot een aantrekkelijke plek met een divers en betaalbaar aanbod en uitnodigende ontmoetingsplekken. Deze herontwikkeling versterkt de sociale cohesie en participatie van zowel ondernemers als bewoners in het verzorgingsgebied.

Doelgroep: De doelgroep bestaat uit de bewoners van de wijk Malburgen, die het winkelcentrum dagelijks bezoeken, en de ondernemers en pandeigenaren van De Drieslag. De aanpak richt zich ook op betrokken partijen zoals de stadsmarinier, die zich samen met bewoners en winkeliers inzet om het winkelcentrum veiliger en aantrekkelijker te maken.

Samenwerkende partijen: De revitalisering van Winkelcentrum De Drieslag is een gezamenlijke inspanning van de gemeente Arnhem, ondernemers, pandeigenaren, de stadsmarinier, bewoners en winkeliers. Door samenwerking wordt gewerkt aan een sterke en gezonde ondernemersvereniging en het opzetten van een Bedrijven Investerings Zone (BIZ), waarmee ondernemers en pandeigenaren gezamenlijk bijdragen aan verbeteringen. Voor de oprichting van de BIZ is steun van minimaal 65% van de betrokken partijen nodig. Omdat de organisatiegraad in De Drieslag momenteel nog niet sterk genoeg is om dit zelfstandig te realiseren, wordt professionele begeleiding ingezet. De gemeente fungeert als aanjager en zoekt financiële middelen via regionale en gemeentelijke fondsen om deze ontwikkeling te ondersteunen.

Gewenst resultaat: De revitalisering van het winkelcentrum moet resulteren in een veilige, schone en aantrekkelijke plek met een positief imago, waar zowel bewoners als ondernemers zich prettig voelen. De BIZ, indien gerealiseerd, zal naar verwachting €10.000 per jaar opleveren voor een periode van vijf jaar (in totaal €50.000), waarmee wordt geïnvesteerd in een beter imago, veiligheid, netheid en evenementen die het winkelcentrum tot een levendig en uitnodigend centrum maken. Door deze verbeteringen worden zowel de betrokkenheid van de ondernemers als de sociale participatie van bewoners vergroot, wat bijdraagt aan een leefbare en bloeiende wijk.

Borging: De oprichting van een BIZ in winkelcentrum De Drieslag biedt een structurele basis voor gezamenlijke investeringen in de verbetering van de bedrijfsomgeving. Door deze aanpak en de ondersteuning van regionale en gemeentelijke fondsen wordt de revitalisering van het winkelcentrum op de lange termijn geborgd. De samenwerking tussen ondernemers, pandeigenaren en de gemeente waarborgt dat de investeringen in veiligheid, netheid en evenementen bijdragen aan een blijvend positieve ontwikkeling van het gebied, met een versterkte infrastructuur en toekomstgerichte basis voor de wijk Malburgen.

➤ Governance

De *governance* van het Nationaal Programma Arnhem-Oost (NPAO) is helder en gestructureerd, met verschillende organen die elk een specifieke rol vervullen. Centraal staat de Alliantie Arnhem-Oost, een samenwerkingsverband dat

⁶ Van der Wal, A., Van Ooij, C., & Straver, K. (2023). Effecten van fixers/energiecoaches, renovaties en witgoedregelingen. <https://www.tno.nl/nl/newsroom/2023/07/steunmaatregelen-energiearmoede/>

⁷ Van der Wal, A., van Ooij, C., Schuurman Hess, T., Mesdaghi, B., Varkevisser, R., & Wijlhuizen, E. (2024). Kenmerken van effectieve energiehelp in Nederland. <https://publications.tno.nl/publication/34642663/DXupZocq/TNO-2024-R11200.pdf>

formeel bestuurd wordt, maar nog geen juridische entiteit is. De Alliantie stuurt zowel de koers als de uitvoering van het programma. Het NPAO is zo ingericht dat alle betrokken partijen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van het programma, met een sterke focus op transparantie, betrokkenheid en gezamenlijke sturing.

De **alliantievertegenwoordiging** fungeert als het algemeen bestuur en vertegenwoordigt de stem van alle partners, waaronder de gemeente Arnhem, het onderwijs, zorg- en welzijnsinstellingen, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties, de politie, het Rijk, ondernemers en werkgevers. Tweemaal per jaar komen alle partners samen om de voortgang van het programma te bespreken en belangrijke beslissingen te nemen over de koers en prioriteiten. Dit orgaan houdt toezicht op de uitvoering en geeft advies over onderwerpen die extra aandacht behoeven in Arnhem-Oost.

De **kopgroep**, die fungeert als het dagelijks bestuur, bestaat uit zes bestuurders, waaronder de burgemeester van Arnhem als voorzitter. De kopgroep is verantwoordelijk voor de strategische ontwikkeling van het programma, zoals het opstellen van de begroting en het maken van samenwerkingsafspraken. Zij nemen concrete besluiten en vergaderen 8 tot 10 keer per jaar. Daarnaast geeft de kopgroep opdrachten aan het programmabureau.

Het **programmabureau** is een onafhankelijk orgaan dat de operationele coördinatie en monitoring van projecten uitvoert. Het bureau stelt uitvoeringsprogramma's en jaarplannen op en legt deze ter goedkeuring voor aan de alliantievertegenwoordiging en de kopgroep. Het programmabureau zorgt voor de uitvoering van de plannen en werkt nauw samen met alle partners om de voortgang te bewaken.

Vanaf komend jaar krijgen ook bewoners van Arnhem-Oost een formele rol binnen de governance van het NPAO. Dit wordt vormgegeven op basis van een advies van een meedenkgroep van 15 bewoners uit de wijk, onder begeleiding van Movisie. Hiermee krijgen de bewoners een directe en structurele stem in het besluitvormingsproces.

De gemeentelijke inbreng in het NPAO blijft gecoördineerd via het Stadsprogramma Arnhem-Oost. De coördinerend wethouder speelt hierin, in nauwe samenwerking met de overige bestuurders, een centrale rol als schakel tussen het gemeentelijk beleid en de uitvoering van het programma. De gemeente Arnhem blijft een cruciale partner binnen de Alliantie, met korte lijnen en voldoende capaciteit om flexibel en snel te reageren op nieuwe kansen en middelen. Deze samenwerking zorgt voor een krachtige uitvoering en maakt het mogelijk om snel te intensiveren waar nodig. Bovendien zal de samenwerking met omliggende gemeenten, zoals Rheden, Renkum, en ook Zevenaar en Westervoort, worden geïntensiveerd om ook gezamenlijke regionale ambities te verwezenlijken.

➤ Financiën

Thema's	Bijdrage Regio Deal	Cofinanciering*
A) Educatie	€ 2.450.000,00	€ 1.225.000
B) Gezondheid en Leefbaarheid	€ 4.300.000,00	€ 2.150.000
C) Werk, Energiearmoede en Wijk economie	€ 5.250.000,00	€ 2.625.000
TOTAAL	€ 12.000.000,00	€ 6.000.000

*Toelichting

In de cofinanciering zijn eigen beschikbaar gestelde middelen van de gemeente Arnhem voor het Nationaal Programma Arnhem-Oost ten behoeve van deze regiodeal opgenomen. Daar komen de benodigde ureninzet van medewerkers nog bij, zowel intern als extern. Momenteel zijn deze nog lastig in te schatten, daarom stellen wij voor deze pas bij de uitwerking van de Regio Deal mee te nemen. Bij alle opgevoerde voorstellen zijn de partners van het NPAO betrokken. De uitwerking van alle projecten vindt plaats met de partners waarbij tevens de wijze waarop zij financieel en in natura kunnen bijdragen wordt uitgewerkt.